

Abonamentele

Pentru Sibiu:

lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 23 Maiu st. v.

Conferența națională a primit în unanimitate proiectul de rezoluțiune prezentat de comisiunea de trei-deci, a aclamat pe membrii comitetului central, și delegații au risipit prin țară, ca să lucreze fieceare dintre ei în cercul seu de înrîurire pentru păzirea hotărîrii luate.

E de sine înțeles, că această hotărîre nu s'a produs, ci s'a enunțat numai înedința de ieri: ea este un rezultat al frământărilor, care s'au început cu sosirea celor dintâi delegați în Sibiu și s'au urmat timp de trei-patru zile fără de urmărire.

Cu toate acestea nu s'a luat par'că nici o hotărîre.

Remânem, — dice rezoluțiunea, — pe lângă programul stabilit la 1881; nu mai adăugăm la acesta nimic, și nimic nu mai scădem din el; hotărîrea noastră e să nu mai hotărîm acum nimic.

Dacă nu s'ar fi făcut atât în comisiune, cât și în convenirile amicale cele mai energice încercări de a produce un curent pentru modificarea programului, rezoluțiunea primită de conferență ar fi o dovadă de impotență; s'au făcut însă încercările, dar ele au ramas zădarnice.

Pentru-ce?

Pentru-că curentul, care s'a stabilit la 1881, e astăzi mai tare decât fusese atunci, când s'a stabilit.

Oameni domoli din fire și cu deosebire chibzuiți, Românii stau mult pe gânduri mai înainte de a se hotărî într'un fel; dar tocmai de aceea hotărîrile lor sînt totdeauna bine cumpenite și luate odată, foarte cu anevoie se mai pot schimba.

Acum, după o luptă de câte-va zile, sîmțăm oboșiți cu toții cei ce-am luat parte la frământările conferenței, și cu toate acestea ne simțim neasemenat mai tari ca înainte acum, căci rîndurile ni s'au strîns în nou și mai vîrtos simțim, că ne aflăm aprinși de un curent puternic și puși în legătură cu nise oameni, care știu ce vor și sînt statornici în voința lor.

Acest sentiment a produs unanimitatea în conferență.

Nu ne aducem aminte să fi întîlnit între aproape 200 de oameni, ce-au luat parte la conferență, unul singur, care să se fi arătat dispus a stărui cu încăpăinare asupra părerilor sale: s'au ivit cele mai deosebite părerii, și toate au fost aduse drept base de discuțiune și combătute ori susținute cu argumente până-ce s'au ajuns a fi înlăturate ori admise de toți.

Nu maioritatea s'a impus aici cu numărul, ci cei ce s'au prezentat cu idei noi au fost în cele din urmă siliți a recunoaște, că ideile emise de dînsii nu se potriveau cu situațiunea, și a se uni cu maioritatea.

Astfel nu ne sfîim nici noi a mărturisii, că am fost învinși și că astăzi ne pare bine, că nu mai trebuie să cerem modificările propuse de noi.

Așa, cum a fost motivat de raportorul comisiunii, dl V. Babeș, programul stabilit la 1881 este un teren comun, pe care ne putem întîlni cu toții și care ne dă dreptul de a condamna pe tot Românul, care îl combate.

Am început în numărul de ieri cu publicarea discursului rostit de dl V. Babeș și urmăm cu ea în numărul de astăzi.

Aprobat, vii aplaudat, primit cu însuflețire, acest discurs este rezultatul conferenței; el cuprinde ideile admise de delegații trimiși de alegătorii români la adunarea națională, este dar programul lămurit al Românilor din țerile supuse coroanei St. Stefan.

Puși între Germania și Rusia și amenințați ca popor în prima linie de Rusia, Românii sînt ținuți în sfera de putere a poporului german, care poate și are interes să-i protegească contra Rusiei, și împinși în mod fatal spre alianța cu națiunea maghiară, care îi desparte de Germania.

Acesta e punctul de plecare al întregii noastre vieți politice: exploatându-ne, Germanii ne împing în brațele rivalilor lor, ear Maghiarii, slăbindu-ne pe noi, slăbesc zidul ce-i apără față cu Rusia. Desvoltarea noastră este în interesul acelora, care o împedecă.

Mai curînd ori mai tîrziu Maghiarii vor trebui s'o înțeleagă aceasta, ear dacă n'o vor înțelege ei, vor înțelege-o Germanii.

Revista politică.

Sibiu, 23 Maiu st. v.

Au plecat și ministrii la vînațoare electorală, și unii dintre ei au ținut chiar și discursuri în cercurile, în care sînt candidați de deputați. Așa d. e. din Budapesta se anunță, că ministrul de comerț baronul Kemény a desfășurat într'un lung discurs programul partidului liberal și în special a pus în vedere ascultătorilor reformele și îmbunătățirile, ce se vor face în resortul ministerului ce ocupă. De asemenea se telegrafează din Török-Szt.-Miklos, că ministrul de finanțe, contele Szapáry, a sosit în mijlocul aderenților sei și a fost primit cu mare entuziasm. Al treilea dintre ministrii, cari și-au espus vederile lor înaintea alegătorilor, este contele Széchenyi, ministrul de agricultură. Triumful dacă cumva se poate numi triumf — al acestor ministri-candidați este sigur; de aceea actul electoral nu va mai prezenta vre-un interes deosebit.

În Franța încă sînt la ordinea zilei discursurile politice. Waldeck-Rousseau, ministru de interne, cu ocaziunea unui banquet ce s'a dat în onoarea lui în Amiens, a vorbit înaintea unui număr și distins public, arătînd, că politica cabinetului corespunde așteptărilor țerei. Oratorul constată mai departe înfrîngerea opoziționalilor și în special a intransigenților cu ocaziunea alegerilor municipale și venind la cestiunea revisuiei constituțiunii dice, că revisuirea trebuie să fie cât se poate mai restrînsă. Un alt politic de frunte din Franța, cunoscutul financiar Leon Say, de asemenea a ținut un discurs în Rambouillet, prin care a combătut planul guvernului de a introduce sistemul va-

mal protecționist și a exprimat părerea că modul acesta agriculturii nu se va face nici cel mai mic serviciu. Oratorul a mai adăos că finanțele țerei sînt în rîu stadiu, din cauză, că bugetul este prea mare și armata prea numeroasă. În cît privește stabilirea egalității în serviciul militar, Leon Say crede, că această modificarea este desastruoasă.

Englitera a început să simtă greutatea situațiunii, în care se găsește. Isolată de toate puterile europene, ea vede că din zi în zi pierde tot mai mult înrîurirea în afacerile internaționale și de aceea acum se gîndesc earăși de a înoda legături de amicitie în Europa. Un diar important „Fortnightly Review“ publică un articol, al cărui autor se crede a fi însuși Gladstone, și în care se dice că scopul principal al politicii externe engleze trebuie să fie întreținerea de bune relațiuni cu Franța și Rusia. Este și timpul ca Englezii să înceapă a recunoaște acest adevăr. Dușmănia cu Franța este păgubitoare pentru republica franceză, dar de două ori mai păgubitoare pentru statul englez. Politica colonială a acestor două țeri nu se încrucează, ea merge paralel și dacă ambele guverne vor fi sincere și binevoitoare, fructele ostenelelor vor fi în folosul amîndurora.

O nouă dovadă despre tendența de apropiere, ce există atît la guvernul francez cât și cel englez, este și împregiurarea că negocierile cu Franța în privința conferenței, după cum ne spune „Observer“, sînt aproape terminate, astfel că Englitera peste câteva zile va pute să notifice puterilor că s'a înțeles cu Franța și că conferența poate să se întrunească spre a discuta cestiunea financiară pe baza acelei înțelegeri.

Conferența națională.

(Raport special al „Tribunei“).

Delegatul V. Babeș (continuă):

Este știut că domnii dela putere la noi, reprezentanții rasei maghiare, când s'a făcut dualismul au îngrădit prin fel de fel de condițiuni dominațiunea lor. Au făcut mari concesiuni în privința finanțelor, a industriei, a comerțului. Sacrificiile au fost mari și toată presa independentă și toți bărbații politici cu judecată proprie, simt nu numai greutatea acelor sacrificii, ci o și pronunță pe fiecare zi prin jurnale și pe alte căi. Ne putem închipui cât de tristă este această situațiune, dacă partea dominantă în țară a făcut astfel de grele sacrificii, încît opozițiunea dice că sînt insuportabile. Este lucru natural, că în recompensă ei au trebuit să ceară și avantaje, cari se corespundă sacrificiilor. Durere însă că avantajele stipulate de ei pentru Ungaria nu sînt în favorul populațiunii întregi din Ungaria, ci numai pentru o parte mică. Au creșut stăpînitorii nostri, că ajunge ca să se poată susține greutatea rasei lor, ca să se poată susține greutatea sacrificii luate asuprași. Nu pot trece peste acest punct, fără a produce câteva cifre, ca să vedeți că nu este fără temei, ceea ce combate opozițiunea. Când s'a făcut dualismul scim că s'a făcut după lupte grele. Față cu absolutismul din 1849 — 1860, provisorul dela 1860 — 1867 scim ce lupte a purtat și argumentele politice de cari s'au folosit domnii, ce azi sînt la putere. Cine va lua în mîni diarele senatului imperial înmulțit din 1860 și va ceti vocile celor 7 reprezentanți din Ungaria, tot oameni de frunte politici, și va ceti cifrele aduse de ei despre comerțul Ungariei, despre industria ei etc., sau va ceti îngrozitoarele judecăți ale lor asupra sarcinilor publice și va compara sarcinile de atunci cu cele de acum, se va speria de rezultatul comparațiunii.

Pe timpul când s'a făcut dualismul, contribuțiunea țerilor, cari aparțin coroanei Sfîntului Stefan, făcea 140 milioane și toți strigau, că Austria ne ruinează și că ne face pe toți cerșetori. Azi am ajuns însă cu contribuțiunea la 330 milioane, am ajuns că, pe când la 1866 nu recunoșeam datorie de stat în statul unguresc decît ceea ce obligațiunilor urbariale cu vr'o 170 milioane, pe cari numai din bunăvoință s'a învoit țara să le primească, nu ca împrumut, ci ca o contribuțiune anuală de 30 milioane la speșele comune, de atunci înceace speșele s'au sporit mereu, încât acum am ajuns la 1300 milioane datorii, și cu timpul vom ajunge pe urma Turciei cu 2 miliarde datorii, încât, ca și ea, nu vom fi în stare a plăti interesele. Dacă își va lua cineva osteneală a cerceta mai de aproape sporiul populațiunii din țară și dările va vedea înainte, că împrumuturile ipotecare și altele vor mai spori deficitul încă cu un miliard. Adauge pe lângă aceste încă datoria flotantă comună cu 1400 milioane și putem dice, că sîntem una din staturile cele mai îndatorate. Dacă ar vinde cineva astăzi în licitație, n'ar scoate nici a patra parte din ceea ce-ar voi să realizeze. (Bravo! Așa e!) 330 milioane e bugetul nostru în fie-care an, două pozițiuni foarte interesante aflăm într'însul: Contribuțiunile directe erau mai înainte cam 50 milioane, azi au ajuns la 92 milioane. Chiar guvernul marelui Tisza a urcat dările de 14 ori. În rubrica contribuțiunilor directe de 92 milioane figurează o restanță incassabilă de 4 milioane. În Europa întreagă nu se află în vre un stat atâte execuțiuni de dare ca în Ungaria. Ungaria cu 15 milioane de locuitori pe un teritor de 5—6000 miluri pătrate față de partea cealaltă a monarchiei cu un teritor mai mic și cu 22 milioane locuitori, este în defavor, căci n'are industrie și comerț. Importul la noi e de peste 300 milioane, ear exportul nu ajunge 300 milioane. Austria în privința acestora e cel puțin de zece ori mai puternică ca noi. Dacă este vorba de financiare, vă spun, că într'o societate mare de financiare, unde eu am susținut, că Austria are de 15 ori mai mare avere de cît Ungaria, mi s'a respuns că nu de 15 ci de 20 de ori mai mult, pentru că din capitalul fundațional al băncii naționale, cel mai însemnat institut financiar, din 1500 voturi Ungaria are numai 5 voturi. Din împrumutul urbarial, azi încă 150—160 milioane, 9 părți din 10 sînt în Austria. Ea are dar mai mare putere decît noi. Totuși în privința contribuțiunii directe ea stă pe o treaptă cu noi, cu 92—95 milioane. După cifra contribuțiunilor directe și acelor indirecte, se face concluziune la bunăstarea fie-carei țeri. Cu cît o țară are venit mai mare din contribuțiunile indirecte, cu atît veniturile ei sînt mai sigure. America are 120 milioane venit din contribuțiuni indirecte, Anglia cam de două ori atît, Franța de trei ori, noi avem 72 milioane indirecte, 92 milioane directe, România care este aproape jumătate cît statul ungar în privința estensiunii, față cu contribuțiunea directă de 25 milioane franci are 56 milioane indirectă, pe când la noi contribuțiunea indirectă stă față de cea directă ca 3:4. Din aceste rezultate dar că situațiunea financiară a devenit foarte grea, decînd au luat puterea a mîna domni Maghiari. Toate aceste le aduc înainte ca să pricepeți greutatea situațiunii, ca să vedeți de unde vin toate necazurile noastre financiare, care își au isvorul în sarcinile enorme condiționate de legătura noastră cu Austria. Toate aceste poate să le nege presa guvernamentală, turma aderenților guvernului, dar cifrele acestea nu le poate nega nime, și dacă le-ar nega pe ele, n'ar pute să nu simțescă greutatea. Chiar din tabera guvernului sînt oameni, cari mărturisesc, că situațiunea noastră este desperată și fiind desperată situațiunea materială, e natural,

că elementul domnitor va căuta recompensă prin achizițiunile înalte părți. Și unde caută aceste achizițiuni națiunea dela putere și reprezentanții ei? Ântâiu în ridicarea nivelului culturii generale a lor, a doua în ocuparea tuturor posturilor din țară prin fii de-ai lor, și a treia în sporirea cu toate mijloacele a elementului lor. Mulți nu vor ști, că o fac și cum o fac, dar cum că o fac o știe lumea. (Așa este!)

Domnilor! v'am atins per summos apices cauzele politice cele mari concentrate în Germania și v'am spus tendința Germaniei de a ocupa prin coloniile sale orientul, spre a avea loc pentru desfacerea mărfurilor sale. Veți ști însă: Germania va ocupa Orientul numai preste corpul Ungurilor și al Românilor. Cu cât mai energie pășese ea spre Orient, cu atât mai mult produce rivalitate și isbesce în interesul Rusiei. Rusia are în peninsula balcanică mulți conaționali în popoarele slavice de acolo, ea este putere precumpenitoare, în Asia și Europa orientală. Ea înțelege foarte bine, că puterea, care va stăpâni pe peninsula balcanică, îi va curma firul progresului său și în Asia, degradându-o astfel la putere de al doilea rang. Nu este posibil că Rusia permită, fără ca să se revoalte, ca Germania să se apropie de Orient și earăși Rusia nu poate să se așeze în Balcan fără a provoca pe întreaga Germanie.

Constituirea peninsulei balcanice din staturile vasale, conduse de Rusia, este un atac contra elementului german din Europa și viceversa. În mijlocul acestor două tendințe contrare, în Balcan sunt două elemente, cari singure împiedecă ca să nu se nimicească aceste două puteri: elementul maghiar și elementul român. Dacă n'ar fi ele de mult Rusia ar fi ocupat Orientul. Dacă însă ați Germania se apropie de Orient o face prin mijlocirea alianței cu Austria respective cu Ungaria. Pe Unguri i-a împins înainte în Bosnia și tot pe Unguri îi împinge și asupra noastră. (Așa este, bravo!) Ungurii s'au luptat 200 ani contra Austriei, ați chiar ei au făcut alianță cu ea în contra noastră, s'au făcut prin ea aliați ai Germanilor din Germania, pentru scopul mare la care s'au angajat, însă n'ajung cu numărul lor și pentru aceea cer ca Români, Slovaci și Sârbi să se sporească numărul. Un însemnat bărbat al Ungariei a ținut un discurs în academie, prin care a dovedit, că elementul maghiar este chemat a domni în Orient, (voci n'a dovedit) — a dovedit după a sa putere și după a sa știință. Pentru a domina Orientul însă, ei trebuie să fie putere mare; ei țin, că numai atunci sunt siguri de credința, de ascultarea, de solidaritatea tuturor acestor popoare cu ei, dacă îi vor fi prefăcut pe toți în Maghiari. De aci propagarea pe ori ce căi și pe ori ce preț a maghiarizării. Simțul insuficienței lor numerice față de pericolul cel mare îi face atât de intoleranți față de alții, atât de nervoși și îi împinge a lucra la stirpirea lor. (Așa este!) Ungurii totdeauna au fost popor cuceritor, tind să domnească și s'ar

țină asigurări dacă ar pute cutropi pe ceilalți. De aceea se opun atât de mult la progresul și la cultura națională a altora. Munca lor însă va fi zadarnică, căci popoarele cu oarecare cultură nici-odată nu se vor face altă națiune. (Așa e, bravo!) Poate fi aci vorba de mijloace pentru ajungerea scopului și mijloacele sînt de multe ori raționale, de multe ori însă iraționale. Mulți din ei cred, că în 5—6 ani are să erumpă lupta cea mare și nu-i va găsi destul de tari și când se gîndesc la aceasta, atunci furia și nervozitatea devine tot mai mare. Când însă aud, că ar pute să se amene lupta vre-o 50—60 ani, atunci ei mai lasă ceva din furia lor. În cazul dintâiu ei devin tot mai intoleranți și mai mari soviniști față de noi și ce ajung cu astfel de purcedere? Aceea, că, spre mare părere de rău a Românilor în loc de a se face iubii ei se fac tot mai urgiși și-și perd cu totul încrederea. (Așa este!) Noi Români însă știm, că elementul maghiar este pentru noi condițiune de viață și noi sîntem datori a sta lîngă ei, pentru a lupta și a delatura valurile, cari din altă parte ne amenință a ne înghiți și pe unii și pe alții. (Bravo, așa este!)

Nu cunosc lucru mai nebun, mai nesocotit, decât aserțiunea, că noi urim pe Maghiari. Noi să urim pe acest element, în care vedem siguranța bunei stări a noastre în viitor? Eu n'am auzit Român să ție, că urește pe poporul maghiar (voci: nu este). Pentru ce urește ei pe Român dar? Pentru ce l'imbrează cu epitetul de „nepatriot“? Dar ce este patriotismul, nu în înțelesul obișnuit ați la noi, ci în înțelesul adevărat al cuvîntului? Nu este alta, decât simțul solidarității cu aceia, cu cari sîntem chemați a apăra cele mai mari bunuri ale neamului omenesc și viitorul. Ei bine, definit altfel patriotismul este o fantasmagorie. Eu să stimez o lege mai pre sus de toate, care ați se face, mîne se schimbă, și ăsta să fie patriotismul? Nu se poate! Dacă este aceasta astfel, dacă constatăm că sîntem suspectați pe lîngă toată bunăpriceperea, ce avem pentru interesele noastre comune, pentru viitor cu drept cuvînt putem să ne întrebăm, ce este de făcut, ca să o simtă, să o înțeleagă și ei, Maghiarii, aceasta, și să se poată conforma? Am vădut domnilor, că de câte ori ne-am ridicat vocea să-i capacitem, că avem interese de viață identice cu ale lor, și că ne putem apăra numai în solidaritate cu ei, totdeauna am fost întimpinați; „da, așa este;“ când însă am ție, dacă recunoașteți, că așa este, voi să ne spriginiți în desvoltarea forțelor noastre materiale și spirituale, ca să vă putem sprigini cu mai mare efect la timp de lipsă, ei în teorie și aceasta o primesc. Când însă am mai adaus: să discutăm dar „modus vivendi,“ condițiunile, ce ni le oferiți pentru prosperarea noastră, care e și a voastră, — aci nu ne-am mai putut înțelege. Când a fost vorba: vrem să fim Români și să rămănem Români, ei au ție, aceasta nu se poate, noi în Ungaria ca stat, nu putem să admitem această pretensiune, nu cunoaștem o colectivitate națională română. Vom vorbi cu Români cum

vom ști, dar nu vom să știm de o colectivitate a Românilor și de interese colective! Din această neînțelegere și nepricepere au urmat toate relele, câte ne bîntue ați. Am stăruit să se facă legea naționalităților după principiul cel mai moderat, ei însă ne-au respins și au făcut ei legi fără ingerența noastră, au bucinat în lumea largă, că cea mai mare toleranță este la ei. Când însă a venit să execute legile, atunci în 17 ani nici una n'au executat; legile făcute de ei înșiși, tot ei nu le-au respectat (voci: așa este!). Luați toate celelalte legi făcute de ei mai în urmă, și veți vedea, că toate sînt făcute cu tendința, de a reduce legea pentru naționalități, pre care ei o au făcut.

Pe când legea pe hîrtie este lege, în ea, mereu se fac corecturi prin alte legi și prin ordinațiuni ministeriale, astfel încât s'a redus toată la un minimum. Și ce am vădut, domnilor după 16 ani? Am vădut că acum se nasce o partidă mică, impotentă, care și-a făcut de program, să soliciteze executarea legii! Un lucru ne mai pomenit în istoria unui popor! După 18 ani, o partidă mică, neînsemnată, impotentă, să ceară executarea legii dela guvern; este o aparițiune din cele mai ciudate în viața politică a unui popor. (Așa este). Ce ție la aceasta factorii politici, jurnalistica maghiară? ție, că nu este adevărat, că legile n'ar fi executate. (Așa e!) Ori-ce Român nepreocupat va trebui să se convingă, că nu este o singură lege executată cu sîntenie; toate sînt maltractate, degenerate. S'a publicat prin toate jurnalele că supremul comite în comitatul Caraș, a declarat, că nime nu-l va sili să vorbească altă limbă decât cea maghiară! un comite suprem domnilor, în un comitat cu 90% populațiune română. Toate legile nu s'au executat întocmai. Este o călcare a legii făcute de ei, prin ei înșiși. Cum cred ei, în astă stare de lucruri, că lumea nu va observa aceasta cu timpul, că va tăce și va prinde încredere în legile lor, în cavalerismul lor, în libertatea lor, când desconsideră cu totul toate celelalte elemente din țară.

În privința culturii cum stăm? Noi le țieem „dați-ne cîmp de liber exercițiu al puterilor noastre intelectuale, dați-ne cultură, dați-ne și nouă scoale, și acolo unde nu ajunge bugetul statului, vom ajuta noi, din puținul nostru, pe cât vom pute.“ Vă întreb însă, ați vădut vr'o scoală română din bugetul țerei susținută? (Nici una!) Nu ați vădut, dar ați vădut că chiar și acolo unde voim noi să facem scoală, din puterile noastre, chiar și acolo sîntem împedecați. Dacă vom spune Europei culte, cestiunea cu gimnaziul din Caransebeș, ea nu ne va crede. Vin oamenii din acel ținut și ție, de 100 de ani ne frîmîntăm să facem o scoală, dar nici voi, nici Austria nu ne-a ajutat. Acum avem noi mijloacele trebuincioase bănesci, vă arătăm programa formulată pentru acest gimnaziu pe baza legii de stat, întroducem într'însul limba maghiară, ca studiu obligat, și totuși ministrul

de interne și ministrul de cultă încuviințarea înființării acelu gimnaziu este că fondul, de ca granița, este dat de maiestatea scopuri filantropice și de cultură și folosit pentru scoale populare, căci mai puțin ajutate. Înaltul guvern ființează în graniță chiar aceste scoale locuri, ear în altele le ocupă el, sub n'ar fi scoale confesionale, de și prin care s'a dat grănițerilor acele ție expres „für die griechisch-orthodoxen Schulen“. La 97 comune li se iau cale interesele dela capitalul lor și astfel, încât ați mai toate scoalele, administră, sînt deșerte: aceasta e care manifestă de a împedeca răspîndirea

Cum stăm în această privință în Există acolo o scoală reală superioară mulți ani, avem și o populațiune română de frumoasă, care însă durere s'au lisat, și nu sîntem în stare să scoala aceasta n'are catechet ori făcut pași la episcop, se făcure dela această privință, episcopul a și făcut rațiune pentru preotul din vecinătate l-a numit catechet. Când însă s'a a la cunoștința înaltului guvern, s'a ție preot nu poate fi catechet provisor, trunescse calificațiunea de catechet, tura necesară, nu este în stare să scrie sarea în limba maghiară! (Bravo)

Vedeți până unde merge tenca împedeca cultura noastră națională doar, ce scop au cu această procedură vința scopului, ce l'urmăresc să-mi vă spun ceva din istorie. Pe la începutul al 5-lea devenise împărat Iulian apostatul, în urma lui Constantin. El era creștin foarte zelos pe câtă viață împăratul Constantin. Murind s'a lăsat de creștinism și s'a făcut păgîn. El era însă și filosof și îi plăcea să se cu filosofia lui. Erau pe atunci bisericiile tele în imperiul roman, erau creștinii mai de frunte dela curtea împărătească cepu să favorizeze earăși legea păgînă creștinilor, ca filosof însă proclamă li fesiuilor, ea și la noi. Pecând însă și o motivase foarte frumos, sprigind adinsul pe păgâni, și unde putea, creștini. Vădend aceasta creștinii ei dela afaceri, au făcut pasivitate. Cei mai buni amici ai lui Iulian s'au el, între cari se numera chiar și cel prietin al lui. „Împărate“, a ție el, toată libertatea Ta confesională, nu la curtea Ta“. Atunci Împăratul amicii mei mă părăsesc, cu cine să „Cu cine vei ști, cu acei pre cari Eu nu pot rămăne mai mult, rămăne tei cei noi“. (Bravo, aplause).

(Va urma.)

Foia „Tribunei“.

Transilvania.

O descriere a țerii și a oamenilor.*)

(Urmare).

III.

În cap. IV. tractează despre munții apuseni, despre țara Moților, totodată despre popularea acestor munți, carea o esplică după teoria lui Roesler prin venirea și așezarea lor ca păstori și vînători pre cununa munților cum au fost și în munții Balcanului, de unde mai târziu s'au lăfit prin văi și pre la șesuri. Mult timp a trebuit să treacă până s'au deprins și au devenit națiune agricolă. Astăzi numai un nebun ar pute să dispute Românilor dreptul de a participa ca egali îndreptățiți la silințele de a progresa în cultură și civilizațiune.

Apoi descrie viața miseră a bietului muntean.

Puțin poate învăța omul aicea, mic îi este cercul cunoștințelor. În timp de vară îngrijesce de puțina sa economie de cîmp, ear copii pase vitele; bărbații se mai trag la șes ca palmași.

Împăratul seu locuiesce în Viena, dela el așteaptă ca să-i mai reducă darea, lui i-ar po vești el toate grigile, necăsurile și sărăcia ce-l apasă. Colo în vale locuiesce popa, carele pentru densusul este un sfânt și pre care-l ved tot la 2—3 săptămâni în biserică; mai des nu poate cerceta biserica fiind prea departe.

Mai departe descrie densusul Turda, carea a fost odinioară colonie Romană „Salinae“, și după aceea a devenit oraș nemțesc (Thorenburg); Nemții (Sașii) au făcut loc la Maghiari și poate că acestia să facă când-va loc la Români.

Face ridiculă părerea fantastică a unor Maghiari, cari crezënd a fi aflat mare asemănare între tipul Moților și a Secuilor, susțin că Motii ar fi Secui romanisaiți.

Ajungënd la Ofenbaia spune că chiar atunci să afla o adunare de preste 200 persoane a despărțemîntului Asociațiunei transilvane, întemeiată pre timpul când se afla în viață Șaguna, un om foarte mult prețuit și cu cea mai mare vață. Arata ce scopuri nobile și umanitare urmăresce Asociațiunea, și cu toate acestea amplotiații maghiari privesc în această Asociațiune o instituțiune periculoasă pentru țară și stăteau pre cumpene ca se oprească această adunare. . . .

Dacă întrebi pre țeranul cel mai simplu dela munți despre referințele lor cu Maghiarii, fie-care îi răspunde: Maghiarii voiesc să ne răpiască limba, însă noi ne vom apăra-o.“ Apoi la astfel de sentimente, la astfel de păreri și cugete poate-se oare presupune, ca cineva să aibă interes față de referințele unguresci? Cine examinează cu obiectivitate diferitele manifestațiuni ale spiritului popular, acela va ave puțină încredere în continuarea vecinică a statului unguresc de acuma. Sașii cîntă: „Die Wacht am Rhein.“. . . Când învingeau armele române, în resbelul trecut la

Plevna și Balcan, Români ardeleni benchetuiau, ear Ungurii plîngeau. Când a cădut Plevna o societate românească din o localitate mică din munți a arangiat o serbare pentru prințul Carol și armata sa. După câte-va zile sosescse o comisiune din Alba-Iulia și pedepsecse pre trădătorii de țară.

Mai departe caracterizează pre Moți, țiecend că trăsura fundamentală a caracterului lor este serioșitatea, apoi țiece că nu-și aduce aminte să fi observat pre vre-un Moț riđend sau zimbînd, din contră îi pare că și acum vede privirea scrutătoare și serioasă, cu carea Moțul privesce cu neîncredere pre străin, țiece că este pacinic și preste măsura moderat; afară de tîrguri nu a vădut pe nici un om beat. Cătră finea acestui cap vorbesce despre casa lui Iancul și despre Iancul.

Ne este cunoscut cum a scris Ch. Boner și după densusul alții despre Iancul și Moții lui. În „Unsere Zeit“*) se țiece expres cum-că Iancul a întrecut în sîlbăcie pre toți (adeacă pre toți revoluționarii din 1848/9).

Eată acum și părerea lui Bergner:

În anul 1848 s'au sculat toți oamenii din giur (munții apuseni) pentru a-și achita o socoteală veche cu dușmanii lor, firesce o achitare în felul ei, dar simțitoare și crudelă. Din toate văile munților s'au adunat în giurul lui

*) „Unsere Zeit“, Leipzig 1866 p. 540.

Iancu, carele abia era de 23 ani și s'ar mat de generalul și conducătorul lor luptat cu Moții sei, însă n'a încercat delitatea; ma nu odată a ajutat ca să recapete libertatea, și odată a lăsat în contesă maghiară să treacă cu carul pe lîngă. Însă a avut rea mulțumită.

Împărătescii (aci se înțelege giur tar de atunci), aliații lui, din frică și influința asupra poporului în nefavorul prins și l'au dus captiv în Alba-Iulia reață. Aci a trebuit că i s'au preneplăcute și o tractare neumană, că recăpătat libertatea, spiritul lui era care stare remase întregă viața.

În această stare spune, că la gîndul însă în loc de a căuta cauza acestor de al compătimi și al prețui după adunare, vorbesce cu oareși-care dispreț. Dovadă cumcă nu și-a luat osteneala cauza adevărată a rescoalei din 1848 diat viața și principiile cele nobile carele a fost unul dintre cei mai răători a cauzei poporului, a fost un cipiilor sale nobile și al cauzei poporari se află în istoria omenimii. O grinează și astăzi la mormîntul lui din cauze politice și aceasta s'a întinilor

Starea sămănăturilor în Ardeal.

 n Ardeal sămănăturile de iarnă sunt foarte frumoase afară de cele din comitatul Mureș-Turda și Alba inferioară, în cari comitate holdele sînt p litate.  n comitatul Turda-Arieș s cara e foarte slabă. Rapița at t în Ungaria c t și în Ardeal s'a îmbunătățit. S m n turile de primăvară sînt în genere frumoase. Pomii au suferit în toată țara prin mulțimea de cărăbuși. Viile promit mult.  n comitatul Albei-regale se v d  n unele p rți și struguri.

Piața din Sibiu 3 Iunie n. Gr u Hectolitra 74—80 Kilo fl. 6.20—fl. 7.20, gráu mestecat 68—72 Kilo fl. 4.70—5.70, s cara 66—72 Kilo fl. 4.40—fl. 5.—, orđ 58—64 Kilo fl. —, fl. —, ov s 38—45 Kilo fl. 2.70—fl. 3.30, cucuruzul 68—74 Kilo fl. 4.70—fl. 5.30, m laiul 74—82 Kilo fl. 4.—, fl. 5.—, crumpene 66—70 Kilo fl. 2.—, fl. 2.20, s m nț  de c nep  49—51 Kilo fl. 9.—, fl. 10.—, mazerea 76—80 Kilo fl. 9.—, fl. 10.—, lintea 78—82 Kilo fl. 11.50—fl. 12.50, fasolea 76—80 Kilo fl. 6.—, fl. 7.—, p sat de gráu 100 Kilo fl. 20—21, f in  Nr. 3 100 Kilo fl. 15.—, Nr. 4 fl. 14.—, Nr. 5 fl. 13.—, sl mina 100 Kilo fl. 64—66, unsoarea de porc fl. 58—60, s u brut fl. 33—36, s u de lumini fl. 50—51, lumini turnate de s u fl. 56—58, s punul fl. 32—34, fín 100 Kilo fl. 1.50—fl. 1.80, c nepa fl. 32—35, lemne de ars uscate m. cub fl. 3.—, fl. 3.50, spiritul p. 100 L.  /o 28—30 cr., carnea de vit  Kilo 46.— cr., carnea de vitel 48—45 cr., carnea de porc 44—48 cr., carnea de berbeci —, cr., ou  10 cu 18—20 cr.

Cursul la bursa de m rfari  n Budapesta. dela 3. Iunie n.

Gr u (din Banat) 72—75 Kilo fl. 9.45. p n  fl. 9.70, 76—80 Kilo fl. 9.80 p n  10.20, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. 9.60 p n  10.—, 76—80 Kilo fl. 9.70 p n  10.15. S cara (ungureasca) 70—72 Kilo fl. 7.60—7.85; (de ber rie 62—63  /o fl. 8.— p n  —.—. Orđ (nutreț) 60—72 Kilo fl. 8.30 p n  8.60. Ov s (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.40 p n  7.70. Cucuruz (de Banat) dela fl. 6.40 p n  6.45; de alt. soiu fl. 6.35 p n  6.40. Rapița fl. 15 p n  16.—; de Banat fl. 15 p n  16.—. M laiu (unguresc) fl. 7.25 p n  7.75.

Tempul de liferare.

Gr u (primăvară) 75 Kilo fl. 9.86 p n  9.88 (per Sept.) fl. 9.71 p n  9.73. S cara (primăvară) 69  /o Kilo fl. 6.23 p n  6.24. Cucuruzul (Iunie—Iulie) fl. 6.44 pănă 6.46. Rapița (Aug.—Septembrie) fl. 13 p n  13  /o. Spirit (brut) 100 L. fl. 28.25 p n  28.75.

T rgul de rimători în Steinbruch.  n 3 Iunie n. s'a notat: unguresci b trani grei 46—47 cr., unguresci grei, tineri 48—48  /o cr., de mijloc 49—49  /o cr., ușori 50—51 cr., marfă țer neasc , grea 46—47 cr., de mijloc —. cr. ușoară 50—60 cr., rom nesci de Bakony, grei 48—49 cr., de mijloc 49—50 cr., ușori —. cr. s rbesci, grei 48  /o—49  /o de mijloc 49—50 cr. ușori 50—51 cr.,  ngraș ți cu ghindă —. cr. per 4  /o cumpeniti la gară.

Bursa de Viena.

din 3 Iunie st. n. 1884.

Table with financial data from the Vienna market, including interest rates (Rent  de aur ung. 6  /o), exchange rates, and prices for various goods like flour and oil.

Bursa de Budapesta.

din 3 Iunie st. n. 1884.

Table with financial data from the Budapest market, including interest rates (Renta de aur ung. 6  /o), exchange rates, and prices for various goods like flour and oil.

Marea hal  de bere.

Subsemnatul am onoarea a face cunoscut on. Public, că  ncep nd cu 3 Iunie n. a. c. am închiriat sub raporturi tare favoritoare

hala de bere din palatul Habermann în piața Hermann.

At t localul din lăuntru c t și parcul l-am arangiat c t mai confortabil, necruțând spese pentru a corespunde tuturor dorințelor.

Invit deci la cercetare c t mai numeroasă.

Bere escelentă, vinuri de masă și de desert precum și bucate gustoase, se pot căpăta cu prețuri moderate. Se garantează servițiu prompt.

39 (4—4)

T. Hubinek, Restaurator.

Institutul tipografic

din Sibiu

execută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tip resce cărți de tot fel de căsătorie, anunțuri funebre, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete

Prețurile moderate.

Deasemenea Institutul primesce în editură cărți scolare și în într-a fi resp ndite în popor, precum sînt povești, snoave, poezii, lare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, și rice ori biografii scrise în stil popular și alte deasemeni.

Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială și direcția Institutului.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Large table showing train schedules between various stations including Budapesta, Arad, Teiuș, Sibiu, and Cucerdea. Columns include station names, train types (Tren de persoana, Tren omnibus, Tren accelerat), and departure/arrival times.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapțe.